

VŠĮ „GAMTOS ATEITIS“ 2018 M. VISUOMENĖS ŠVIETIMO BEI INFORMAVIMO ATLIEKŲ TVARKYMO KLAUSIM AIS PROGRAMA

BENDROSIOS NUOSTATOS

VšĮ „Gamtos ateitis“ (toliau – Organizacija), siekdama įgyvendinti priiimtus įsipareigojimus, atsižvelgdama į suplanuotus resursus, parengė 2018 m. Visuomenės švietimo bei informavimo pakuočių atliekų tvarkymo klausimais programą.

Šioje programoje aptariama esama padėtis pakuočių atliekų tvarkymo srityje, numatomos prioritėtinės švietimo kryptys, siektini tikslai, finansavimo schema bei planuojamos įgyvendinti priemonės, apimty s ir terminai.

SITUACIJOS APŽVALGA IR PRIORITETINĖS KRYPTYS

Pakuočių atliekų tvarkymo tematikos aktualumas visuomenėje kasmet tik didėja, nes tai sieja skirtingas sritis – komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų tvarkymo problematiką, pakuočių atliekų apskaitą, pakuočių perdirbimą, gyventojų įsitraukimą į atliekų ir pakuočių tvarkymo sistemą bei jų motyvavimo būdus, infrastruktūros tobulinimo svarbą, taip pat – gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimo ypatumus.

Tai tik patvirtina, kad pakuočių atliekų tvarkymo sistemos darnų ir ilgalaikį veikimą bei vystymąsi gali užtikrinti tik bendras skirtingų sektoriaus dalyvių darbas, pradedant pakuočių gamintojais, importuotojais, rūšiuotojais, atliekų tvarkymo organizacijomis ir baigiant surinkimo, rūšiavimo ir perdirbimo įmonėmis, nepamirštant, kad visame procese kasdien dalyvauja ir kiekvienas visuomenės narys.

Nors apie tvaresnį vartojimą ir būtinybę mažinti dėl žmogaus veiklos susidarančių ir sąvartynuose šalinamų ar deginamų atliekų kiekius kalbama jau pakankamai seniai, situacijos rimtumas nemažėja. Negailestinga statistika, kai vienas europietis per metus vidutiniškai sunaudoja 14 tonų žaliavų ir išmeta apie 5 tonas atliekų, priverčia susimąstyti, koku spartumu ir mastais eikvojami planetos resursai bei kaupiasi kalnai atliekų, kurioms suirti neretai prireikia šimtmečių ar net tūkstantmečių. Lietuva – ne išimtis. Ruošdamiesi perėjimui prie žiedinės ekonomikos modelio su Europos Komisijos iškeltais ambicingais tikslais, numatančiais, kad iki 2030 metų 75 proc. pakuočių Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse būtų perdirbamos, o į sąvartynus patektų ne daugiau nei dešimtadalis visų ES susidarančių atliekų, turime pasistengti netgi labiau nei kitos šalys siekiant pokyčių.

Pirmiausia svarbu atsakyti į klausimus:

- ar jau pribrendome maksimaliam žaliavų panaudojimui ir beatliekinei gamybai?
- ar išmokome vartoti palikdami kuo mažiau atliekų?

- ar suvokiame, kad atliekos gali virsti ištekliais?
- ar išmokome ne kaskart pirkti naujus daiktus, o dalintis, nuomotis, naudotis pakartotinai, remontuoti, atnaujinti ar perdirbti?
- ar visuomenės ekologinio sąmoningumas auga ir stiprėja?

Atsakius į šiuos klausimus, kiekvienam svarbu suprasti, kad vartojimas turi keistis iš esmės, o žiedinė ekonomika turi tapti nauju gyvenimo būdu ir vartojimo modeliu, kuriuo vadovautis turėtų visi visuomenės ir ekonomikos dalyviai – tiek valstybė, tiek verslas, tiek savivaldos ir gyventojai.

Kiekvienas turime jausti atsakomybę ir sąmoningumą, rūpintis aplinka, kurioje gyvename, rinktis aplinkai draugišką gyvenimo būdą, prisidėti prie aplinkos apsaugos ir klimato taršos mažinimo, kasdienius pasirinkimus siejant su pasekmėmis ateityje būsimoms kartoms, o nesirūpinimą mus siejančia aplinka vertinti kaip socialiai nepriimtiniu elgesiu.

Mūsų, kaip pakuočių atliekų tvarkymo organizacijos atsakomybė – ieškant naujų informacijos sklaidos būdų, formų bei priemonių ir toliau aktyviai edukuoti visuomenę (verslą, savivaldos atstovus ir gyventojus) apie rūšiavimo būtinybę, prieinamumą ir pasirinkimus, aplinkosaugą ir bendrąją prasmę – sėkmingą šalies dalyvavimą pasauliniame ekonominio modelio transformacijos procese, ko dėka ne tik sieksime ženkliai aplinkos taršos mažėjimo, bet ir naujų galimybių šalies verslui – inovacijų, didėjančio konkurencingumo bei darbo vietų augimo.

Švietimo ir komunikacijos programa bus įgyvendinama pasitelkus priemones, pritaikytas kiekvienai tikslinei grupei ir skirtas siekti optimaliam rezultatui (žr. Lentelė Nr. 1). Programoje suplanuotos tęstinės bei netęstinės komunikacijos priemonės, jų vykdymo terminai, finansavimo dydis bei finansavimo šaltiniai.

PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo programos **tikslai**:

1. Didinti visuomenės sąmoningumą, informuotumą ir įsitraukimą į aplinkosaugos ir pakuočių atliekų tvarkymo problemų sprendimą.
2. Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų tvarkymo Lietuvoje sistemą.

Visuomenės švietimo ir informavimo programos **uždaviniai**:

1. informuoti pakuočių atliekų turėtojus apie pakuočių atliekų atskiro surinkimo ir perdirbimo svarbą saugant aplinką ir tausojant gamtinius išteklius.
2. Šviesti ir informuoti savivaldybių gyventojus pakuočių atliekų tvarkymo klausimais.
3. Informuoti gamintojus bei importuotojus apie naujausius pakuočių sektoriaus pasikeitimus, organizacijos vykdomą veiklą, aktualijas.
4. Didinti vartotojų informuotumą, stiprinti sektoriaus įvaizdį ir patikimumą
5. Atkreipti moksleivių dėmesį į aplinkosaugos problemas, skatinti domėtis jų sprendimo būdais, edukuoti aplinkosaugos ir ekologijos klausimais.

TIKSLINĖS GRUPĖS

Švietimo bei komunikacijos programa orientuota į:

- plačiąją visuomenę bei sąmoningumo didinimą nacionaliniu lygmeniu;
- regionų gyventojus, komunikuojant aktualiomis temomis pritaikius paveikiausias priemones atskirose savivaldybėse;
- atskiras visuomenės grupes (moksleiviai, pedagogai ir ugdymo įstaigos ir t.t.)
- sektoriaus dalyvius;
- gamintojus ir importuotojus.

PROGRAMOS FINANSAVIMAS

Vadovaujantis LR atliekų tvarkymo įstatymo 3422 str. 10 d. Organizacija ne mažiau kaip 3 procentus gautų pajamų turi skirti visuomenės švietimui ir informavimui atliekų tvarkymo klausimais. Organizacija visuomenės švietimo bei informavimo pakuočių atliekų tvarkymo klausimais programos įgyvendinimą numatė vykdyti tiek bendradarbiaujant su atskiromis savivaldybėmis, tiek nacionaliniu mastu.

Visuomenės švietimui ir informavimui 2018 metais planuojama skirti **29 640 eur.**

Direktorius

Karolis Šiaudkulis

VšĮ „Gamtos ateitis“ visuomenės švietimo programa										
Eil. nr.	Priemonė	Tikslinės grupės	Aprašymas	Tikslas/uždavinys	Įgyvendinimo terminai ir apimtys (metų ketvirčiais, skaitinė reikšmė)				Finansavimo šaltinis	Planuojama skirti lėšų (Eur)
1.	Interneto svetainė www.gamtosateitis.lt . <i>Tęstinė priemonė</i>	Interneto vartotojai	Interneto svetainėje talpinama informacija apie rūšiavimo svarbą, atliekų tvarkymą Lietuvoje ir pasaulyje, nuolat pildoma aktualia tekstone ir vizualine informacija.	Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų tvarkymą Lietuvoje sistema./Informuoti pakuočių atliekų turėtojus apie pakuočių atliekų atskiro surinkimo ir perdirbimo svarbą saugant aplinką ir tausojant gamtinius išteklius.	Pagal poreikį, ne mažiau 1 atnaujinimas	Pagal poreikį, ne mažiau 1 atnaujinimas	Pagal poreikį, ne mažiau 1 atnaujinimas	Pagal poreikį, ne mažiau 1 atnaujinimas	Organizacijos narių įnašai	2000
2.	Komunikacija socialiniuose tinkluose (pvz. Facebook, Instagram). <i>Tęstinė priemonė.</i>	Socialinių tinklų vartotojai – visuomenė.	Įrašai, edukuojantys socialinių tinklų vartotojus pakuočių atliekų rūšiavimo, atliekų tvarkymo problemų sektoriaus, aplinkosauginiais bei kitais aplinkai draugiško gyvenimo būdo klausimais.	Didinti visuomenės sąmoningumą, informuotumą ir įsitraukimą į aplinkosaugos ir pakuočių atliekų tvarkymo problemų sprendimą./Informuoti pakuočių atliekų turėtojus apie pakuočių atliekų atskiro surinkimo ir perdirbimo svarbą saugant aplinką ir tausojant gamtinius išteklius.	Nuolat, ne mažiau kaip 10 įrašų	Nuolat, ne mažiau kaip 10 įrašų	Nuolat, ne mažiau kaip 10 įrašų	Nuolat, ne mažiau kaip 10 įrašų	Organizacijos narių įnašai	2000
3.	Suderintų priemonių su konkrečia savivaldybe įgyvendinimas. <i>Netęstinė priemonė.</i>	Visuomenė	Viešinio priemonės ir kanalai, skatinantys pirminį atliekų rūšiavimą. Konkrečių priemonių poreikį savivaldybės pateikia organizacijai iki einamųjų metų vasario 15 dienos.	Didinti visuomenės sąmoningumą, informuotumą ir įsitraukimą į aplinkosaugos ir pakuočių atliekų tvarkymo problemų sprendimą/ Šviesti ir informuoti savivaldybių gyventojus pakuočių atliekų tvarkymo klausimais.	Ne mažiau kaip 1 suderinta konkreti priemonė su savivaldybėmis arba RATC'ais	Ne mažiau kaip 1 suderinta konkreti priemonė su savivaldybėmis arba RATC'ais	Ne mažiau kaip 1 suderinta konkreti priemonė su savivaldybėmis arba RATC'ais	Ne mažiau kaip 1 suderinta konkreti priemonė su savivaldybėmis arba RATC'ais	Organizacijos narių įnašai	4000
4.	Komunikacija media kanaluose (spausdinti	Atliekų tvarkymo	Informacijos rinkimas, analizė	Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų	Ne mažiau kaip 1 pranešimas	Ne mažiau kaip 1 pranešimas	Ne mažiau kaip 1 pranešimas	Ne mažiau kaip 1 pranešimas	Organizacijos narių įnašai	3140

	žiniasklaidos leidiniai / e-žiniasklaidos priemonės ir socialinio tinklo (Linked In) straipsnių publikavimo platforma) <i>Netęstinė priemonė.</i>	sektorius dalyviai, gamintojai ir importuotojai	ir pateikimas visuomenei aktuoliuose straipsniuose, pranešimuose, viešuose komentaruose pakuočių atliekų tvarkymo klausimais.	tvarkymo sistema./ Informuoti gamintojus bei importuotojus apie naujausius pakuočių sektoriaus pasikeitimus, organizacijos vykdomą veiklą, aktualijas.						
5.	Elektroninis informacinis leidinys. <i>Tęstinė priemonė.</i>	Gamintojai ir importuotojai	El. paštu tikslinei auditorijai platinamas ir interneto svetainėje talpinamas elektroninis leidinys / naujienlaiškis.	Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų tvarkymo Lietuvoje sistema./ Informuoti gamintojus bei importuotojus apie naujausius pakuočių sektoriaus pasikeitimus, organizacijos vykdomą veiklą, aktualijas.	Ne mažiau kaip 1 informacinis leidinys	Ne mažiau kaip 1 informacinis leidinys	Ne mažiau kaip 1 informacinis leidinys	Ne mažiau kaip 1 informacinis leidinys	Organizacijos narių įnašai	1500
6.	Seminarai gamintojams ir importuotojams <i>Netęstinė priemonė.</i>	Organizacijos nariai	Seminarai apie pakuočių atliekų tvarkymą.	Didinti visuomenės sąmoningumą, informuotumą ir įsitraukimą į aplinkosaugos ir pakuočių atliekų tvarkymo problemų sprendimą. / Informuoti gamintojus bei importuotojus apie naujausius pakuočių sektoriaus pasikeitimus, organizacijos vykdomą veiklą, aktualijas.	Ne mažiau kaip 2 seminarai	Pasirengimo darbai	Pasirengimo darbai	Ne mažiau kaip 2 seminarai	Organizacijos narių įnašai	6500
7.	Infografinių video ciklas. <i>Netęstinė priemonė.</i>	Interneto vartotojai	Infografinių video formatu pateikiama aktuali informacija apie pakuočių atliekų tvarkymą ir rūšiavimą.	Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų tvarkymo Lietuvoje sistema./ Didinti vartotojų informuotumą, stiprinti sektoriaus įvaizdį ir patikimumą	Ne mažiau kaip vienas infografinis video	Ne mažiau kaip vienas infografinis video	Ne mažiau kaip vienas infografinis video	Ne mažiau kaip vienas infografinis video	Organizacijos narių įnašai	2000
8.	Švietimo akcija moksleiviams. <i>Netęstinė priemonė.</i>	Lietuvos mokyklų moksleiviai ir mokytojai	Bendradarbiavimo projektas su tikslinei auditorijai skirtu tęstiniu projektu, skatinančiu gilinti moksleivius	Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų tvarkymo Lietuvoje sistema./ Atkreipti moksleivių dėmesį į aplinkosaugos problemas, skatinti domėtis jų	Pasirengimo darbai	Ne mažiau kaip 1 renginys	Ne mažiau kaip 1 renginys	Ne mažiau kaip 1 renginys	Organizacijos narių įnašai	3000

Lentelė Nr. 1

			žinias apie aplinkosaugą, įtraukiantis dalyvauti Lietuvos mokyklas.	sprendimo būdais, eduoti aplinkosaugos ir ekologijos klausimais						
9.	Visuomenės ir švietimo, informavimo, edukavimo pakuočių atliekų tvarkymo klausimais programos įgyvendinimo koordinavimas. <i>Tęstinė priemonė.</i>	Visuomenė, partneriai	Programoje numatytų priemonių, projektų, kampanijų planavimas, įgyvendinimo koordinavimas, numatytų šviečiamųjų leidinių, straipsnių, internetinės medžiagos rengimo, gamybos, talpinimo organizavimas bei įgyvendinimo koordinavimas.	Gilinti visuomenės žinias apie pakuočių atliekų tvarkymo Lietuvoje sistemą/Tinkamai įgyvendinti patvirtintą švietimo programą	Nuolat	Nuolat	Nuolat	Nuolat	Organizacijos narių įnašai	5500 Eur
									BENDRAI:	29640 Eur

*Procentinės lėšų dydžių paskirstymo proporcijos bei įgyvendinimo apimtis 2018 m. Visuomenės švietimo bei informavimo programos priemonėms gali kisti, atsižvelgiant į Organizacijos finansines galimybes ir konkretaus projekto ar renginio turinį.

VšĮ „Gamtos ateitis“ direktorius

Karolis Šiaudkulis